

75 Utrechts
jaar *vocaal*
ensemble

'My soul at liberty!'

Een programma in het kader van bevrijding en vrijheid
Met werken van Whitacre, Gjeilo, Manthey (première),
Schütz, Uusberg, Martynov, Geelen

Jubileumconcerten
o.l.v. Jeroen Spitteler

11 juni 2022 20.15 uur
Tuindorpkerk, Utrecht

26 juni 2022 15.30 uur
Dorpskerk, Rheden

www.utrechtsvocaalensemble.nl

‘My soul at liberty!’

Voor het 75-ste jubileumjaar 2021 had het Utrechts Vocaal Ensemble, opgericht in het eerste jaar na de Bevrijding, het thema Vrijheid gekozen. Twee alten van het koor, Caralita Vincenten en Lenneke Oudkerk, allebei ook componist, hebben elk een eigen stuk geschreven rond dit thema. Die gaan nu, een jaar later, in première bij de eerste reeks van onze jubileumconcerten.

Het thema werd almaar dwingender, met lockdowns en een oorlog in Europa. Een kleine verwijzing naar de lockdownperiode is het stuk van Palestrina, over de lier die aan wilgen werd gehangen (Psalm 137). Dat hebben wij gelukkig niet gedaan. Nou, eventjes dan.

Vrijheid gedijt bij vrede. Zo kwamen de Bijbelse zaligsprekingen in beeld. Het UVE zingt de versie van Lassus uit de 16e eeuw, van Stanford uit 1905, van Martynov uit 1998 en van Mathieu Geelen, een wat minder bekende Nederlandse componist, uit 1973.

En toen kwam er een duif aangevlogen. Op een tekst van Ricardo Jaimes Freyre, *Peregrina paloma imaginaria*, schreef de Amerikaan Rob Manthey in 2014 een zesstemmig koorwerk. Ook deze compositie is nu voor het eerst te beluisteren. De vrolijke noten komen van het *Alleluia* van Eric Whitacre en van *Unicornis captivatur*, de gevangen eenhoorn van Ola Gjeilo. Dat laatste werk lijkt niet meer dan een pastiche, maar er zit een serieuze en religieuze boodschap in verpakt. De eenhoorn die gevangen wordt genomen, het gif van de slang dat mensen geneest, de pelikaan die zijn jongen voedt met zijn eigen bloed, de fenix die uit de as herrijst, dat alles verwijst naar Christus, zijn dood, verrijzenis en betekenis. De leeuw die door de koning wakker wordt gebruld, dat loopt parallel met het beeld van God die Jezus weer tot leven roept. Het programma wordt omlijst met het intieme werk *Mis on inimene* van Uusberg, waarin de vraag klinkt naar wat ons mens maakt.

Wij sluiten ons jubileumjaar af met een groot concert in het najaar. Naast de *Saint Nicolas Cantata* van Benjamin Britten wordt een première uitgevoerd van de *Sint Maartenscantate* van de hand van onze eigen dirigent.

Nieuwsgierig? Houd 6 of 12 november vrij in uw agenda!

Monic Slingerland

Programma

☞ Singet dem Herrn ein neues Lied	Heinrich Schütz (1585-1672)
☞ Super flumina Babylonis	Giovanni Pierluigi da Palestrina (1525-1594)
☞ Beati	Mathieu Geelen (1933-1990)
☞ Freedom (2020) <i>(première)</i>	Caralita Vincenten
☞ No rack can torture me (2020) <i>(première)</i>	Lenneke Oudkerk
☞ Beati pauperes	Orlandus Lassus (1532-1594)
☞ Unser keiner lebet ihm selber	Heinrich Schütz
☞ Mis on inimene (2014) <i>(tenoren en bassen)</i>	Pärt Uusberg
☞ Peregrina paloma imaginaria (2014) <i>(première)</i>	Rob Manthey

PAUZE

☞ Unicornis captivatur (2006)	Ola Gjeilo
☞ Beati quorum via	Charles Villiers Stanford (1852-1924)
☞ Beatitudes (1998)	Vladimir Martynov
☞ Alleluia (2011)	Eric Whitacre
☞ Mis on inimene <i>(alten en sopranen)</i>	Pärt Uusberg

Singet dem Herrn ein neues Lied – Heinrich Schütz

Singet dem Herrn ein neues Lied,
denn er tut Wunder.

Er sieget mit seiner Rechten
und mit seinem heiligen Arm.

Der Herr lässet sein Heil verkündigen;
vor den Völkern läßt er seine Gerechtigkeit offenbaren.
Er gedenket an seine Gnade und Wahrheit
dem Hause Israel.

Aller Welt Enden sehen
das Heil unsers Gottes.

Jauchzet dem Herren alle Welt;
singet, rühmet und lobet!

Lobet den Herren mit Harfen,
mit Harfen und Psalmen!

mit Drommeten und Posaunen
jauchzet vor dem Herrn, dem Könige.

Das Meer brause und das was drinnen ist,
der Erdboden und die drauf wohnen.

Die Wasserströme frohlocken,
und alle Berge sind fröhlich vor dem Herrn;
denn er kommt das Erdreich zu richten.

Er wird den Erdboden richten mit Gerechtigkeit
und die Völker mit Recht.

Ehre sei dem Vater und dem Sohn
und auch dem Heiligen Geiste
wie es war im Anfang,
jetzt und immerdar
und von Ewigkeit zu Ewigkeit.
Amen.

Zing voor de Heer een nieuw lied:
wonderen heeft Hij verricht.
Zijn rechterhand heeft overwonnen,
zijn heilige arm heeft redding gebracht.
De Heer heeft zijn overwinning bekendgemaakt,
voor de ogen van de volken zijn gerechtigheid onthuld.
Hij heeft gedacht aan zijn liefde en trouw
voor het volk van Israël.
De einden der aarde hebben het gezien:
de overwinning van onze God.
Juich de Heer toe, heel de aarde,
juich en jubel, zing het uit.
Zing voor de Heer bij de lier,
laat bij de lier uw lied weerklinken.
Blaas op de ramshoorn en de trompetten,
juich als de Heer uw koning, verschijnt.
Laat bruisen de zee, met alles wat daar leeft,
laat juichen de wereld met haar bewoners.
Laten de rivieren in de handen klappen
en samen met de bergen jubelen
voor de Heer, want Hij is in aantocht
als rechter van de aarde.
Rechtvaardig zal Hij de wereld berechten,
de volken oordelen naar recht en wet.
Eer aan de Vader en de Zoon
en aan de Heilige Geest,
zoals het was in het begin,
en nu en altijd,
en tot in de eeuwen der eeuwen.
Amen.

Super flumina Babylonis – Giovanni Pierluigi da Palestrina

Super flumina Babylonis illic sedimus
et flevimus cum recordaremur Sion
In salicibus in medio eius
suspendimus organa nostra

Aan de rivieren van Babel, daar zaten wij treurend
en dachten aan Sion.
In de wilgen op de oever
hingen wij onze lieren.

Psalm 137

Beati – Mathieu Geelen

Beati pauperes spiritu: quoniam ipsorum est regnum caelorum.
Beati mites: quoniam ipsi possidebunt terram.
Beati qui esuriunt et sitiunt iustitiam: quoniam ipsi saturabuntur.
Beati misericordes: quoniam ipsi misericordiam consequentur.
Beati mundo corde: quoniam ipsi Deum videbunt.
Beati pacifici: quoniam filii Dei vocabuntur.

Gelukkig wie nederig van hart zijn,
want van hen is het koninkrijk van de hemel.
Gelukkig de zachtmoedigen,
want zij zullen het land bezitten.
Gelukkig wie hongeren en dorsten naar gerechtigheid,
want zij zullen verzadigd worden.
Gelukkig de barmhartigen,
want zij zullen barmhartigheid ondervinden.
Gelukkig wie zuiver van hart zijn,
want zij zullen God zien.
Gelukkig de vreedstichters,
want zij zullen kinderen van God genoemd worden.

verzen genomen uit Mattheus V

Freedom – Caralita Vincenten

Are we free to be
Am I free to be
To be the one I want to be
To be the one that I should be
To live the life that's meant for me?

Are we free to be
Am I free to be
To choose the job that does fit me
To join the men I like to see
To find the love that will feed me?

Yes, we are free to be
Yes, I am free to be
To be the one I want to be
To live the life that 's meant for me
If I can find: peace in me.

Peace, freedom, live life
Peace , freedom, love life
No fear, sing, enjoy
and feel free!

No rack can torture me – Lenneke Oudkerk

No Rack can torture me –
My Soul – at Liberty –
Behind this mortal Bone
There knits a bolder One –

You cannot prick with saw –
Nor pierce with Scimitar –
Two Bodies – therefore be –
Bind One – The Other fly –

Geen pijnbank kan mij martelen –
Mijn Ziel – blijft Vrij –
Achter deze sterfelijke Botten -
Haakt een steviger Ander aan mij –

Die kun je niet prikken met een zaag –
Of doorboren met een sabel –
Twee Wezens – zijn er dus –
Bind de Een vast – de Ander vliegt –

The Eagle of his Nest
No easier divest –
And gain the Sky
Than mayest Thou –

De Adelaar op zijn Nest
Maakt zich niet gemakkelijker los –
En beweegt zich Vrij
Dan Jij dat kunt –

Except Thyself may be
Thine Enemy –
Captivity is Consciousness –
So's Liberty.

Alleen Jij Zelf bent misschien
Je eigen Vijand –
Je Bewustzijn houdt je Gevangen –
Maar geeft je ook Vrijheid.

Emily Dickinson

Beati pauperes – Orlandus Lassus

Beati pauperes spiritu: quoniam ipsorum est regnum caelorum.

Beati mites: quoniam ipsi possidebunt terram.

Beati qui lugent: quoniam ipsi consolabuntur.

Beati qui esuriunt et sitiunt iustitiam: quoniam ipsi saturabuntur.

Beati misericordes: quoniam ipsi misericordiam consequentur.

Beati mundo corde: quoniam ipsi Deum videbunt.

Gelukkig wie nederig van hart zijn,
want van hen is het koninkrijk van de hemel.
Gelukkig de treurende,
want zij zullen getroost worden.
Gelukkig de zachtmoedigen,
want zij zullen het land bezitten.
Gelukkig wie hongeren en dorsten naar gerechtigheid,
want zij zullen verzadigd worden.
Gelukkig de barmhartigen,
want zij zullen barmhartigheid ondervinden.
Gelukkig wie zuiver van hart zijn,
want zij zullen God zien.

Deel 1 / Mattheus V, vers 3-8

Unser keiner lebet ihm selber – Heinrich Schütz

Unser keiner lebet ihm selber
und keiner stirbet ihm selber,
leben wir, so leben wir dem Herren,
sterben wir, so sterben wir dem Herren,
darum wir leben oder sterben,
so sind wir des Herren.

Niemand van ons leeft voor zichzelf,
en niemand van ons sterft voor zichzelf.
Zolang wij leven, leven we voor de Heer,
en wanneer wij sterven, sterven we voor de Heer.
Dus of we nu leven of sterven,
we zijn altijd van de Heer.

Romeinen 14, vers 7-8

Mis on inimene? – Pärt Uusberg

Mis on inimene?
Kas ingli vari?
Või igatsushüüd hingeühtsuse poole?
Igaüks meist on pill,
läbi mille võrratuid viise
vilistab Jumala tuul:
hoia, küll siis hoitakse sind

Doris Kareva

Wat is een mens?
De schaduw van een engel?
Of een schreeuw van verlangen,
van de ene ziel naar de andere?
Ieder van ons is een orgelpijp,
op ontelbaar veel mooie manieren
aangeblazen door Gods wind.
Omarm, en je zult worden vastgehouden.

Peregrina paloma imaginaria – Rob Manthey

Peregrina paloma imaginaria
que enardeces los últimos amores;
alma de luz, de música y de flores
peregrina paloma imaginaria.

Denkbeeldige dwalende duif
die laatste liefdes laat aanwakkeren;
ziel van licht, van muziek en van bloemen
denkbeeldige dwalende duif.

Vuela sobre la roca solitaria
que baña el mar glacial de los dolores;
haya, a tu paso, un haz de resplandores,

sobre la adusta roca solitaria...

Vlieg over de eenzame rots
die baadt in de bevroren zee van pijn;
is er, als je langskomt, een schitterende
lichtstraal
over de grimmige eenzame rots...

Vuela sobre la roca solitaria
peregrina paloma, ala de nieve
como divina hostia, ala tan leve...

Vlieg over de eenzame rots
dwalende duif, vleugel van sneeuw
als een goddelijke hostie, vleugel zo licht...

Como un copo de nieve; ala divina,
copo de nieve, lirio, hostia, neblina,
peregrina paloma imaginaria...

Als een sneeuwvlok, goddelijke vleugel,
sneeuwvlok, lelie, hostie, mist,
denkbeeldige dwalende duif...

Ricardo Jaimes Freyre

Unicornis captivatur – Ola Gjeilo

Unicornis captivatur,
Aule regum presentatur
Venatorum laqueo,
Palo serpens est levatus,
Medicatur sauciatu
Veneno vipereo.

De eenhoorn wordt gevangengenomen
en in de koninklijke zaal gevoerd
in de boeien van jagers,
aan een paal wordt de slang opgeheven
en genezen wordt al wie gewond is
door het gif van de slang.

Alleluia canite,
Agnos morienti,
Alleluia pangite,
Alleluia promite
Leoni vincenti.

Zingt alleluia
voor het lam dat sterft,
alleluia, roept het uit,
alleluia, laat 't horen
voor de leeuw die overwint.

Pellicano vulnerato
Vita redit pro peccato
Nece stratis misera,
Phos fenicis est exusta,
Concremanturque vetusta
Macrocosmi scelera.

Door de wonden van de pelikaan
keert het leven terug aan hen
die door hun zonde neergeworpen zijn
in een ellendige dood.
Het licht van de fenix is uitgebrand,
de aloude misdaden van de hele wereld
zijn volledig tot as vervallen.

Alleluia canite...

Zingt alleluia...

Idrus intrat crocodillum,
Extis privat, necat illum,
Vivus inde rediens;
Tris diebus dormitavit
Leo, quem resuscitavit
Basileus rugiens.

De Hydra gaat naar binnen bij de krokodil,
het rooft zijn ingewanden en doodt hem
en komt er levend weer uit.
Drie dagen sliep de leeuw
maar kwam weer tot leven
door het woeste gebrul van de koning.

Alleluia canite...

Zingt alleluia...

Engelberg Codex, ca. 1400

Beati quorum via – Charles Villiers Stanford

Beati quorum via integra est, Gelukkig wie de volmaakte weg gaan
qui ambulat in lege Domini. en leven naar de wet van de Heer.

Psalm 119, vers 1

Beatitudes – Vladimir Martynov

Gelukkig wie nederig van hart zijn,
want van hen is het koninkrijk van de hemel.
Gelukkig de treurenden,
want zij zullen getroost worden.
Gelukkig de zachtmoedigen,
want zij zullen het land bezitten.
Gelukkig wie hongeren en dorsten naar gerechtigheid,
want zij zullen verzadigd worden.
Gelukkig de barmhartigen,
want zij zullen barmhartigheid ondervinden.
Gelukkig wie zuiver van hart zijn,
want zij zullen God zien.
Gelukkig de vredestichters,
want zij zullen kinderen van God genoemd worden.
Gelukkig wie vanwege de gerechtigheid vervolgd worden,
want voor hen is het koninkrijk van de hemel.
Gelukkig zijn jullie wanneer ze je omwille van mij
uitschelden, vervolgen en van allerlei kwaad betichten.
Verheug je en juich,
want je zult rijkelijk worden beloond in de hemel.

Mattheus V, vers 3-12

Alleluia – Eric Whitacre

Alleluia
Allelu
Alleluia
Amen.

Mis on inimene? – Pärt Uusberg

Mis on inimene? Wat is een mens?

Rob Manthey

Rob Manthey (1976) studeerde compositie aan de Indiana University, Yale University en het Koninklijk Conservatorium van Den Haag, waar hij in 2003 afstudeerde. Hij componeert muziek voor akoestische instrumenten, elektronische muziek, muziek die akoestisch en elektronisch combineert, koormuziek, kamermuziek en solostukken.

In Nederland is zijn muziek uitgevoerd door het Ives Ensemble, was te horen in het Muziekgebouw aan het IJ en Theater Kikker. Rob Manthey kan gevonden worden op Twitter met de gebruikersnaam robmanthey.

Lenneke Oudkerk

Lenneke Oudkerk (1951) componeert sinds 1993, na het afsluiten van een vakopleiding muziek (MOS). Zij schrijft liederen voor zang en maakt werk voor kleine instrumentale bezettingen.

Zo schreef zij *De Poort* voor het Utrechts Blazersensemble (1995) en werkte mee aan het project *Het Geluid van de Stad* (2008), waarin drie zangers en een strijkkwartet gedichten van Utrechters uitvoerden.

Eerder uitgevoerde koorstukken zijn het passiestuk *Ad sextam autem horam* (2008), *Zilver* (2016) en een bewerking voor koor en piano van een lied over de Utrechtse Dom, *Unde Domus* (2021).

Caralita Vincenten

Caralita Vincenten (1961) volgde een brede opleiding (orgel, piano, zang en koordirectie) aan het Nederlands Instituut voor Kerkmuziek.

Zij is werkzaam als dirigente en organiste in de Pauluskerk te Utrecht en heeft een eigen lespraktijk in haar Muziekkamer.

Als koorzanger zingt ze in het Utrechts Vocaal Ensemble, het Basilius College en vele projectkoren.

Caralita schrijft regelmatig muziek voor koor. Een aantal van deze stukken is uitgegeven, zoals het *Ave Maria* voor vrouwenkoor en orgel.

Jeroen Spitteler

Jeroen Spitteler is dirigent, zanger en componist. Hij dirigeert vooral kamerkoren, maar heeft in de loop van de jaren veel ervaring opgebouwd met het dirigeren van orkesten. Zijn aanpak als dirigent is geënt op zijn ruime ervaring als zanger. Van jongs af aan zong hij al in de Sint-Janskathedraal in 's-Hertogenbosch, en vanaf zijn conservatoriumstudie werd hij actief als solist en als zanger bij onder andere Capella Amsterdam, de Nederlandse Bachvereniging, Capella Pratensis en Studium Chorale. Ook zijn affiniteit met taal, literatuur, analyse en historische context, mede gevoed door zijn opleiding tot classicus, spelen altijd een grote rol in zijn werk als dirigent. Na jarenlang het werk van anderen te hebben bestudeerd en uitgevoerd, is hij in de afgelopen jaren naar buiten getreden als componist van met name vocale werken.

Het repertoire waarmee hij zich als dirigent bezighoudt, loopt van de vroege middeleeuwen tot aan muziek waarvan de inkt maar net droog is, en van a-capellakoormuziek tot werken voor koor en orkest in grotere bezetting. Hoewel hij zich daarmee als generalist laat kennen, heeft zijn speciale liefde voor de polyfonie van de 16e eeuw geleid tot de oprichting van Ensemble Hermes. Daarin leidt hij zangers en instrumentalisten op om vanuit de oorspronkelijke notatie en door een historische uitvoeringspraktijk te komen tot de essentie van de polyfonie en de meerstemmigheid, de basis van de hele westerse muziektraditie.

Na zijn studie Klassieke Talen aan de UvA studeerde Jeroen koordirectie bij Daniël Reuss aan het Conservatorium van Amsterdam en volgde lessen bij onder anderen Jos van Veldhoven, Jan Bogaarts en Paul van Nevel. Daaropvolgend studeerde hij solozang aan het Koninklijk Conservatorium in Den Haag bij Sasja Hunnogo. Momenteel wordt hij als bariton gecoacht door Marcel Reijans en werkt hij regelmatig samen met pianiste Femke de Graaf.

Hij is mede-initiatiefnemer van Couleur Vocale, een succesvolle serie voor kamerkoren in de Waalse kerk in Amsterdam, en coacht regelmatig zowel zangers als dirigenten. Naast vaste dirigent van het Utrecht Vocaal Ensemble is hij dirigent van Photonen vocaal ensemble te Amsterdam, Midsummer Ensemble – een zomerproject voor koor en orkest, Ensemble Hermes en het Basilius College – een vocaal ensemble voor beroepsmusici. Daarnaast startte hij onlangs twee nieuwe ensembles: het vrouwenkoor Les Femmes Vocales en het professionele solistengezelschap Capella Sacelli.

Kamerkoor Utrechts Vocaal Ensemble

Stuk voor stuk hebben wij zangers van het UVE ieder onze eigen vorm van eigenzinnigheid. Maar als we allemaal bij elkaar zijn om te repeteren, tonen we ons verrassend gehoorzaam en gedisciplineerd. Want als we iets doen, willen we het ook goed doen. Plezier in het samen zingen zorgt ervoor dat ieder de eigen stem wil laten opgaan in het grote geheel.

Regelmatig werken we ook samen met andere musici.

Het bestuur bestaat uit Vroon Pigmans (voorzitter), Douwe Dillingh (secretaris) en Herman Verschuren (penningmeester).

Sopranen

Mirjam van Esterik
Marian de Groot
Elly van der Heide
Vroon Pigmans
Thea Schukken
Myriam Schulze
Monic Slingerland
Annet Snijders
Loes Verplanke

Alten

Jody van den Brink
Marijke van Dorp
Anke Hagen
Regina Lievaart
Liesbeth Niessen
Lenneke Oudkerk
Caralita Vincenten
Noor van der Werf

Tenoren

Louis Edinga
Micha van den Enk
Hajo van Hasselt
Herbert Kuner
Alfred Sturkenboom
Wim Wardekker

Bassen

Jos Boshouwers
Douwe Dillingh
Bas de Graaf
Rinus Grijzenhout
Thieu Römgens
Henk Roos
Herman Verschuren

Dirigent

Jeroen Spitteler

Solisten

Elly van der Heide: Alleluia en Beatitudes (Utrecht)
Thea Schukken: Beatitudes
Myriam Schulze: Beatitudes
Micha van den Enk: Alleluia
Mirjam van Esterik: Beatitudes (Rheden)

Concertagenda

Groot jubileumconcert begeleid door orkest en solisten.

6 november: Sint-Franciscus-Xaveriuskerk, Amersfoort

12 november: Nicolaikerk, Utrecht

Op de hoogte blijven?

Voor aankondigingen van concerten ontvangen? Stuur een bericht naar:

info@utrechtsvocaalensemble.nl. Neem ook eens een kijkje op onze website

www.utrechtsvocaalensemble.nl of word vriend op **Facebook**.

Vacatures

Er is plaats voor een **tenor** en een **lage bas**. Wil je meer informatie of vrijblijvend een repetitie bijwonen, mail naar info@utrechtsvocaalensemble.nl of bel Douwe Dillingh (secretaris), 06-41259091.

Het koor repeteert op woensdagavond van 20.00 tot 22.30 uur in de Nicolaas-Monicakerk aan het Boerhaaveplein in Utrecht (Ondiep).

Met dank aan:

Gemeente Utrecht

Organisatie concerten	:	Anke Hagen
Programmatoelichting	:	Monic Slingerland
Vertalingen	:	Jos Boshouwers, Thea Schukken
Voorkant programmaboekje:		Daan Veldhuis
Opmaak programmaboekje	:	Myriam Schulze